

ZŠ Loučanská 1112/3
Školní rok 2009/2010

Praha5- Radotín
Třída: 9. B

Absolventská práce

Můj život u koní

Zpracovala: Jana Votavová

Konzultant: Mgr. Marie Ouhledová

Obsah:

1. Úvod

2. Historie koní

2.1. Popis koně

2.2. Výskyt

2.3. Původ koně

3. Můj život u koní

4. Chov a starání se o koně

4.1. Krmení + napájení

4.2. Péče o koně

4.3. Prostory vhodné pro koně

4.4. Vybavení

5. Závěr- (německy)

6. Zdroje

7. Přílohy, fotografie, pomůcky ke koním

1. Úvod

Toto téma jsem si vybrala z mnoha důvodů. Vztah ke koním jsem zdělila po mámě. V mládí jsme měli jednu kobylku, kterou jsme nechali připustit, a byla z toho kobylka jménem Nelly. Na ni jsem odjezdila řadu parkurových závodů. Absolventskou prací Vám popíši Můj život u koní. Moje začátky a moje ježdění u koní. Od práce očekávám, že i Vy nahlédnete na koně pozitivně, a že i Vy získáte touhu pro vlastní zážitek ze samotné jízdy na koni.

2. Historie koní a jezdeckého sportu

2.1. Popis koně

Patří do třídy savců a řadíme je tedy mezi obratlovce, lichokopytníky. Tělo mají pokryto hustou krátkou srstí, která se jim obměňuje po zimě. Mají pohyblivé uši, nozdry, pysky a velmi ostrý sluch. Oči mají oválné a jsou na stranách hlavy. Tak že zvíře zaznamenává všechny strany.

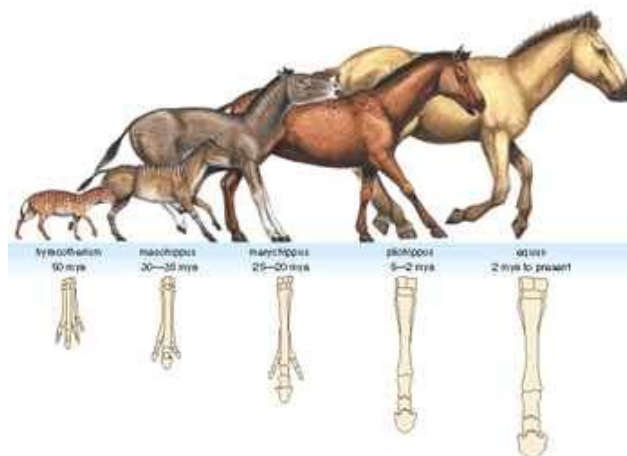
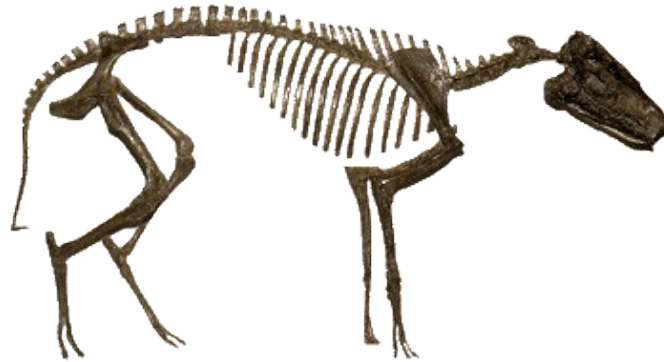
2.2. Výskyt

První výskyty koní se zaznamenávají ve střední Americe a střední Asii. Koně už ve volné přírodě téměř nevidíme, a jestli ano, tak jsou ve stádech na volném prostranství, ale v dnešní době jsou koně tzv. domestikovaná, tedy chována člověkem.

2.3. Původ koně

Koně se jako ostatní zvířata vyvíjeli už od pravěku. Nejstarší nalezený předek byl v Severní Americe ve zkamenělinách. Byl to savec velikosti jehněte, se čtyřmi prsty na předních nohou a s třemi na zadních. Jednalo se o obyvatele lesů a bažin, protože stepi v té době nebyly vytvořeny. Vývojem koně se postupně zvětšovaly a redukovaly z tří a čtyř prstých

končetin na jedno prsté. Kůň byl důležitý i ve vývoji lidstva. V mnoha činnostech včetně dopravy, zemědělství, ve válkách byl nepostradatelný, i v rekreačních činnostech se velice uplatňuje. V současné době rozeznáváme spousty druhů koní a každé plemeno se hodí na něco jiného a mají jiné předpoklady k práci a výkonům.

3. Můj život u koní

Mamka zavinila to, že mám ráda koně. Ona jezdila už dříve před tím, než jsem se narodila. U koní v Jezdeckém klubu Dubeč Chýnvice mě už znají od malička a prostředí na vesnici mi vyhovuje. Do stáje dojíždím asi 2 krát až 4 krát do týdne. Ještě když jsem byla malá, tak naši měli kobyly jménem Marry, ale nikdo jí neřekl jinak než Žemle. Tu jsme nechali připustit, a měla hříbě jménem Nelly. Nelly je teď 10 letá dospělá klisna a už jsem na ní odjezdila řadu parkurových závodů. Mimochodem Žemle před 6 lety měla znovu hříbě, jménem Merlin, na kterém teď jezdí máma. Závody jezdím ještě na jedné kobyle jménem Metaxa, ale zase jí nikdo neřekne jinak než Mařka, Macina. Ve stáji je celkem 8 koní a tři hříbata, na kterých se bude už příští rok jezdit. Moje ježdění začínalo tak, že jsem ze začátku jezdila s mamkou a ta mě naučila základy jízdy na koni (správný sed, držení těla a páče o koně). Po určitém čase jsem začala jezdit pod vedením trenéra Karla, majitele všech koní v JK Dubeč Chýnvice. Zejména jsme trénovali parkúr a to mě bavilo. Dále jsem trénovala s dcerami Karla, které měly příslušné zkoušky ZZVJ (zkoušky základního výcviku jezdce) a mohly provádět odborný trénink.

Moje závodění začalo tak, že se mě Karel jednou zeptal, jestli bych se nechtěla nějakého závodu v parkurovém skákání účastnit. Já jsem odpověděla, že bych strašně ráda, ale že se trochu bojím. Asi za 3 měsíce trénování drezurní a parkurové jízdy, spočívající v technice skoku a ovládání koně na kolbišti, jsem jela na své první závody. Bylo mi 10 let a byla jsem ráda, že jsem dojela závod v pořádku bez pádů. Jela jsem to na kobyle, která se jmenovala Carmela a valachovi Coloradovi. Ještě teď si na nich občas zajezdím. Po čase jsme začali jezdit po celé Praze. To už jsem ale jezdila jen s kobyly Mařkou a Nellou. Můžu se i pochlubit pár umístěními na prvním, druhém a dalších místech, ale samozřejmě i s pády v závodě. Např. s Nellou jsem už na závodech spadla 2x, ale padání k jezdeckému sportu patří.

Pak jsem se rozhodla, že bych si mohla udělat ZZVJ (zkoušky základního výcviku jezdce), zkoušky obsahovaly vodění a předvádění koně, písemné testy, parkúr (skoky přes překážky) a pro mne nejtěžší drezuru (jízda podle předurčené drezurní úlohy). Naštěstí jsme zkoušky společně s Mařkou zvládly a v roce 2006 jsem se oficiálně stala jezdkyňou České jezdecké federace (ČJF). Mohla jsem začít jezdit oficiální závody a umisťovat se v českém žebříčku. Jelikož do teď jsem jezdila závody neoficiální. Než jsem se mohla řádně zapojit do závodění, nechal Karel obě kobyly připustit. Mají teď krásná hříbata, Mařka má kobytku Quintu a Nella má hřebečka Mistrála. Hříbata jsou krásná a už se těším, až se na nich začne jezdit. Mistrál je trochu bujnější a myslím si, že s ním bude velká práce, ale to k jezdeckému sportu patří a pracovat s koňmi je vlastně

radost. Teď se věnuji spíš rekreačnímu ježdění, protože tu jsou přijímačky na školu, spoustu učení a pak do toho ještě volejbal, který mě baví. Můj sen je, že až budu velká tak si pořídím koně a budu jezdit oficiální závody po celé České republice. S mamou se teď snažíme výše zmíněného mladého Merlina naučit skákání, jelikož je mladý a „blbý“ tak je to sním těžké. Já ale věřím, že jednou to bude dobrý vyspělý kůň a pojedou na něm někdy, za pár let, nějaký parkurové (skokové) závody.

4. Chov a starání se o koně

4.1. Krmení + napájení

Krmení: Správná výživa je jedním z nejdůležitějších předpokladů fungování všech organismů, nejinak je tomu u všech živočichů. Kůň přijímá potravu celkem v malých dávkách a trávicí soustava ji také v malých dávkách zpracovává, což odpovídá původnímu způsobu života koně. V současné době koně přijímají více krmiva v kratších časových úsecích o velmi vysoké výživné hodnotě (oves, granule, melasa aj.). Pro krmení a zažívání je nutný klid. Z jadrných krmiv je základním krmivem oves (v době nedostatku je částečná náhrada ječmen).

Z luštěnin je nejlepší bob, bohatý na bílkovinách. Z olejnin pak lněné semeno. Z krmiv potravinářského průmyslu jsou sušené cukrovkové řízky. Dietetickým krmivem, podávaný ve formě vlažného nápoje, jsou pšeničné otruby a lněné pokrutiny. V zimním období je velmi prospěšná krmná mrkev – bohatý zdroj karotenu, značně vysoký zdroj vitamínů. Vitamíny ve výživě koní mají význam, neboť jsou biokatalyzátory (přírodní organické sloučeniny). Z píce je to sláma, vojtěšková, jetelová a míchaná sena. Krmí se 2x až 3x denně dostihový a koně v zátěži až 4x.

Napájení: Kůň musí mít neustále přístup k vodě (automatické napajedlo nebo vědro v boxu). Voda by měla být pitná, zdravotně nezávadná, čistá, bezbarvá, bez choroboplodných zárodků, nečistot a zápachů. Před prací kůň nemá dostat velké množství vody, to platí především u koní dostihových.

Nepostradatelnost vody podtrhuje už samotný fakt, že organizmus koně je tvořen z 60 - 80 % právě vodou. Bez vody se zastavují všechny životní pochody, protože zajišťuje trávicí a vstřebávací procesy a transport živin. Potřeba vody je individuální a řídí se především složením krmné dávky (při vyšším jadrných krmiv a sena potřeba vody stoupá), stupněm zátěže koně (výrazně vyšší potřebu mají koně v intenzivním tréninku), klimatickými podmínkami (při teplém počasí je její potřeba vyšší) a tělesným stavem

koně (výrazně stoupá za laktace, vyšší nároky mají také nemocná zvířata). Průměrná denní potřeba pro koně je přibližně 2 - 3 litry vody na 1 kg spotřebované sušiny. Celkový denní příjem tak činí 20 - 30 litrů. Průměrná teplota napájecí vody by se měla pohybovat okolo 10 °C. Nedostatek vody má velmi závažné následky. Klesá její množství ve tkáních, zpomaluje se trávení a vstřebávání živin, zvyšuje se hustota krve, zvyšuje se tělesná teplota, zpomaluje se odchod zplodin a v organismu se hromadí toxické látky.

4.2. Péče o koně

Koně musí být denně kontrolovány, aby mohli dělat práci, kterou po nich požadujeme. Je povinností majitele, nebo stájníka, aby se naučil rozeznávat příznaky nemocí a aby kůň měl možnost volného a pravidelného pohybu. Každý kůň by měl být kontrolován zda-li nemá čerstvé poranění rány, nebo otoky. Kůň potřebuje každodenní pohyb, aby si zachoval dobrý kopyta a zdraví.

Kovář: koně jsou kováni více než 1500 let, má se za to, že první podkovy upevňovali Keltové či Galové. Kovář se moc důležitý proto, aby se koním dařilo. Kdyby se koně nekovali tak by se přirozeně kopyta lámala a štěpila. Průměrný přírůstek kopyta za měsíc je 1-5 cm. Kůň by se měl překovávat po 4-8 týdnů. Podkovy jsou dělány dřívě z železa teď i z hliníku je možno použít i nylonové. Velikosti podkov jsou různé i pro jiné odvětví např. dostihy jsou dělány jiné podkovy.

Čištění: každý den se kůň musí cca půl hodiny čistit, je to důležité pro srst koně a také, aby se kůň pod sedlem nebo pod uzdečkou neodíral. Čištění začínáme od krku a končíme u zadních nohou. Čistíme vždy ve směru srsti. Na nozdry, uši a oči používáme jiné houby nebo důkladně vypláchneme.

4.3 Prostory vhodné pro koně

Pro koně jsou vhodné stáje, které jsou dostatečně provzdušněny a jsou tam okna, kde stále proudí čerstvý vzduch. Boxy by měli být prostorné s napájením. Pro samostatného koně je vhodný box o min. velikosti 3 x 3m a pro březí kobyly alespoň 4 x 4m. U stáje musí být uklizeno, jelikož aby se kůň nezranil. Nejlepší prostředí je asi tam, kde jsou v okolí lesy, louky či jiné dostupné a bezpečné oblasti na vyjíždky.

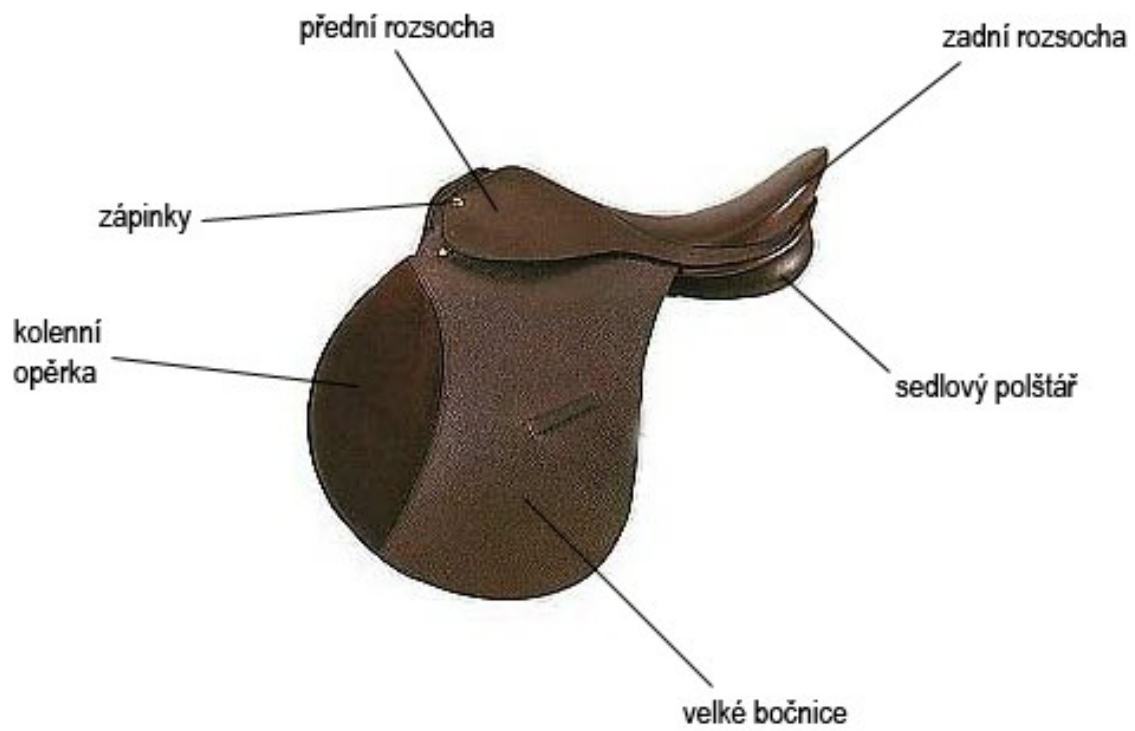
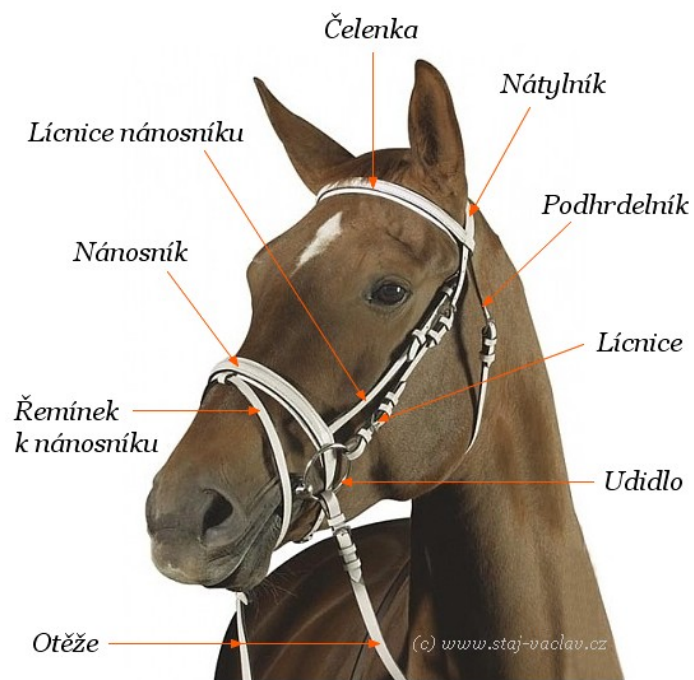
4.4. Vybavení

V daleké minulosti bohatě postačila uzdečka a lidé jezdili bez sedla. V dnešní době je sedlo pro sportovní ježdění nepostradatelné. Jsou různé druhy uzdeček a uzd, sedel např. skokové, westernové, univerzální aj. Každé je jinak tvarované a určené k jiným účelům. Důležitou podmínkou je, aby všechny pomůcky na koni správně seděly a abychom se o ně správně starali. Sedla stejně jako uzdečky se vyrábějí z kůže.

Velice důležité jsou dečky pod sedlo, které nám slouží k tomu, aby se kůň pod sedlem nebyl odřený. Je spousta druhů deček taktéž i k jiným účelům. Je celá řada pomůcek na koně třeba bandáže a kamaše (slouží k ochraně končetin při tréninku a závodu), zvony (určeny, aby si zadníma nohama nešlápl do zadní spěnky) a další řada pomůcek.

Oblečení jezdce: Podmínkou je mít na koni helmu, dlouhé kalhoty (rajtky) a triko s dlouhými rukávy, nepovinné jsou rukavice a bezpečnostní vesta. Ochrana na nohy jsou tzv. chupsy (čapsy) a boty (pérka) také kožené.

5. Závěr (německy)

Myslím, že když jsem si vybrala toto téma, tak jsem nemohla vybrat lépe. O koních píšu ráda a psát o svém „Životě u koní“ je pro mě tím pádem docela lehké. Zdaleka jsem nenapsala všechny zážitky prožité v sedle, protože napsat to všechno by bylo o několik stránek více. A proto souhlasím s tím, jak se praví, že nejkrásnější pohled na svět je ze hřbetu koně.

5. das Ende

Ich denke, wenn ich habe dieses Thema gewählt, so konnte ich nicht besser wählen. Ich schreibe zu Pferde mag und schreibe über meine „Leben mit Pferden“ es ist sehr leicht. Ich habe nicht alle Erlebnisse geschrieben, weil schreiben es wäre noch viel mehr Seiten Arden. Und ich stimme mit Sprichwort zu.

6. Zdroje

www.equiweb.cz

www.prohorses.cz

www.wikipedie.cz

Zdeněk Jokl- Jezdectví a dostihový sport

Wiliam Micklem- Příručka jízdy na koni

